Düşünce ve Tarih

AYLIK TARİH DERGİSİ

Şubat 2019 • Yıl: 5 • Sayı: 53

"ÜLKÜSÜZ MİLLET ŞUURSUZ İNSAN GİBİDİR"

Doç. Dr. Mustafa KURT
Devlet Âkif İçin Hiçbir Zaman Resmî Tören Yapmıyor

Prof. Dr. Saadettin Yağmur GÖMEÇ
Türk Dünyasının İki Delisi: Atsız ve Magcan

Özen TOPÇU
Türk Dilinin Üstünlüğü

ISSN: 2148 - 8665

Düşünce ve Tarih

YIL: 5 / SAYI: 53 / ŞUBAT 2019

Sahibi
Berikan Yayınevi Adına
Cuma AĞCA
Genel Yayın Yönetmeni
Evin GÖKTAŞ
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ahmet Deniz AĞCA
Yayın Kurulu
Prof. Dr. Abdurrahman KÜÇÜK
Prof. Dr. Saadettin Yağmur GÖMEÇ
Doç. Dr. Cihat AYDOĞMUŞOĞLU
Dr. Müslüme Melis ÇELİKTAŞ
Dr. Veli Fatih GÜVEN
Dr. Mehmet TÜTÜNCÜ
Dr. A. Cüneyt KÜSMEZ
Danışma Kurulu
Prof. Dr. Semih YALÇIN (ANKARA)
Prof. Dr. Salim KOCA (ANKARA)
Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL (İSTANBUL)
Prof. Dr. Erdal AÇIKSES (ELAZIĞ)
Prof. Dr. Ramazan TOSUN (KONYA)
Prof. Dr. Mehmet OKUR (TRABZON)
Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ (TRABZON)
Prof. Dr. Kenan Ziya TAŞ (BALIKESİR)
Prof. Dr. Ulvi KESER (KKTC)
Prof. Dr. Selçuk DUMAN (GİRESUN)
Prof. Dr. İhsan Sabri BALKAYA (ERZURUM)
Doç. Dr. Seyfi YILDIRIM (ANKARA)
Doç. Dr. İlhan AKSOY (SAMSUN)
Doç. Dr. Sezai BALCI (GİRESUN)
Dr. Ahmet ATALAY (ARTVİN)
Dr. Hamit ŞAFAKÇI (ARTVİN)
Dr. Latif TAŞDEMİR (İZMİR)
Dr. Ahmet Korhan MASTI (ANKARA)
Dr. Mehmet BİÇİCİ (GAZİANTEP)
Hukuk Danışmanı
Av. Dr. Ahmet Korhan MASTI
Grafik Tasarım
Fatma GÜNEŞ
Dağıtım Sorumlusu
Arif ŞAHİN
E-posta: yalnizkurt_2023@hotmail.com
Tel: 0(532) 569 1932
Yönetim Yeri
Kültür Mah. Kızılırmak Cad. Gonca Apt.
No: 61/6 06420 Kızılay-Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 232 62 18 (pbx)
Belge geçer: 0312 232 14 99
E-mail: dusuncetarih@gmail.com
Baskı
Berikan Ofset Matbaacılık/Sertifika No: 13642
E- posta: dusuncevetarih@hotmail.com
Dağıtım
Berikan Yayın-Dağıtım
bilgi@berikandagitim.com
Yayın Türü
Yaygın, Süreli, Aylık
Yıllık Abonelik Ücreti
Yurt İçi: 228 TL Kurumsal: 456 TL
Yurt Dışı: 100 avro
2019/02

Her hakkı saklıdır. Bu dergide yer alan yazı, makale ve görsellerin çoğaltma hakları Berikan Yayınevi'ne aittir.

■ Güncel Tarih
- 2018'in Vefa Ödülü Mehmet Akif Ersoy'a — 4 - 6
- Âkif'in İsmi, Burdur'da Tüm Siyasi Renkleri Birleştirdi — 7 - 9
- Ersoy Ailesi: Âkif Bayramiçli Değil Fatihlidir — 10 - 11

■ Prof. Dr. İsmail ÖZÇELİK
Mehmet Akif Ersoy, Kişisel Hasletleri ve Çeşitli Konulardaki Düşünceleri — 12 - 20

■ Doç. Dr. Mustafa KURT
Devlet Âkif İçin Hiçbir Zaman Resmî Tören Yapmıyor — 21 - 22

■ Prof. Dr. Saadettin Yağmur GÖMEÇ
Türk Dünyasının İki Delisi: Atsız ve Magcan — 23 - 27

■ Prof. Dr. Bilgehan Atsız GÖKDAĞ
"Nihal Atsız; Duygu Dünyamızı Zenginleştiren, Bize Heyecan Veren, Birçok Noktada Örnek Alacağımız Önemli Bir Şahsiyet Abidesidir" — 28 - 34

■ Prof. Dr. Hale ŞIVGIN
II. Abdülhamit'in Balkan Politikasıyla İttihat ve Terakki'nin Balkan Politikasının Mukayeseli Analizi — 35 - 52

■ Kitap Tanıtımı
Burak KOCAOĞLU
Tarih Yazımı Üzerine-II — 53 - 55

■ Özen TOPÇU
Türk Dilinin Üstünlüğü — 56 - 61

■ Saklı Güfteler
Coşkun BAĞIR
Rifat Bey'in "Neveser/Ağır Düyek" Şarkısı — 62 - 64

TÜRK DÜNYASININ İKİ DELİSİ: ATSIZ VE MAGCAN

Prof. Dr. Saadettin Yağmur GÖMEÇ

Eminiz ki, bazı okurlarımız bizim yazımızın başlığındaki "deli" kelimesini görünce, "Bu da nedir, hoca ne demek istiyor, böyle şey olur mu?" gibisinden soruları kafasından geçirmiştir. Bu durum bir yana bilindiği üzere, kelimelerin bir sözlük bir de derin manaları vardır. Lügatlere baktığınızda deli; hâl ve hareketlerinde aşırılığa kaçan, ruhi ve akli dengesi bozulmuş kişi demektir. Elbette insanlar kelimeyi bu anlamda değerlendirdiğinde haklıdır. Ama deli sözcüğünün altında yatan bir de müspet mana mevcuttur ki, çoğu zaman bu gözden kaçar. Peki nedir bu iyi anlama gelen şey? Söylediğimiz vakit akıllara muhakkak ki gelecektir. Türk halkı hiçbir canlıdan korkmayan, savaş ve kavga günlerinde en önde yürüyen, gözünü budaktan esirgemeyen, mahallenin namusunu koruyan kişiler için "deli bahadır", bazan de "deli çocuk" gibi tabirler kullanır. İşte "delikanlı" sözü Türkçemize en güzel biçimde, bunun yansımış şeklidir. Dolayısıyla bir milletin içinde ne kadar çok deli varsa, o millet son derece büyüktür. Türk toplumu da bu açıdan şanslıdır. Tarihin her devrinde bu asil milleti yok olmaktan kurtaran şanlı deliler olmuştur. Onlar öldüğü için Türk milleti yaşamaktadır. İki günlük hayat uğruna onurlarını satan insanlara karşı Küçük Kutlug Alp, Kür Şad, Antepli Şahin, Enver Paşa, Magcan Cumabay ne yiğit delilerdir.

"Hayatta bir defa şerefsiz olmuş insan, bütün ömrünce şerefsizdir." diyen Atsız ile Kazak Türk halkı henüz komünizmin pençesine düşerken, dünyanın öbür tarafındaki soydaşının durumuna üzülen ve buna bağlı olarak da;

"Alısta avır azap şekken bavrım,
Kuvargan bayşeşektey kepken bavrım,
Kamagan kalın cavdın ortasında,
Köl kılıp közdün casın tökken bavrım" (Uzakta azap çeken kardeşim, Kurumuş lale gibi solan kardeşim, Kuşatılmış pek çok düşmanın ortasında, Göl gibi gözyaşını döken kardeşim) diyerek, Türkiye Türk'ü için üzüntüsünü dile getiren Magcan Cumabay bu asil milletin içinden çıkmış ne büyük bir insandır.

İşte yukarıda andığımız bu mısralar, Kazak - Türklerinin bu cesur evladı tarafından, kendisinden binlerce km uzaklıktaki bir kardeşinin başına gelenlerden dolayı duyduğu sancının bir göstergesi olarak, kelimelere dökülmüştür. Günümüzün menfaat dünyasında aynı ana, babadan doğan kardeşlerin bile birbirinin kuyusunu kazdığı bir sırada, Magcan Cumabay adlı bir yiğit adam, başta bu mısraları ve Türk olması yüzünden;

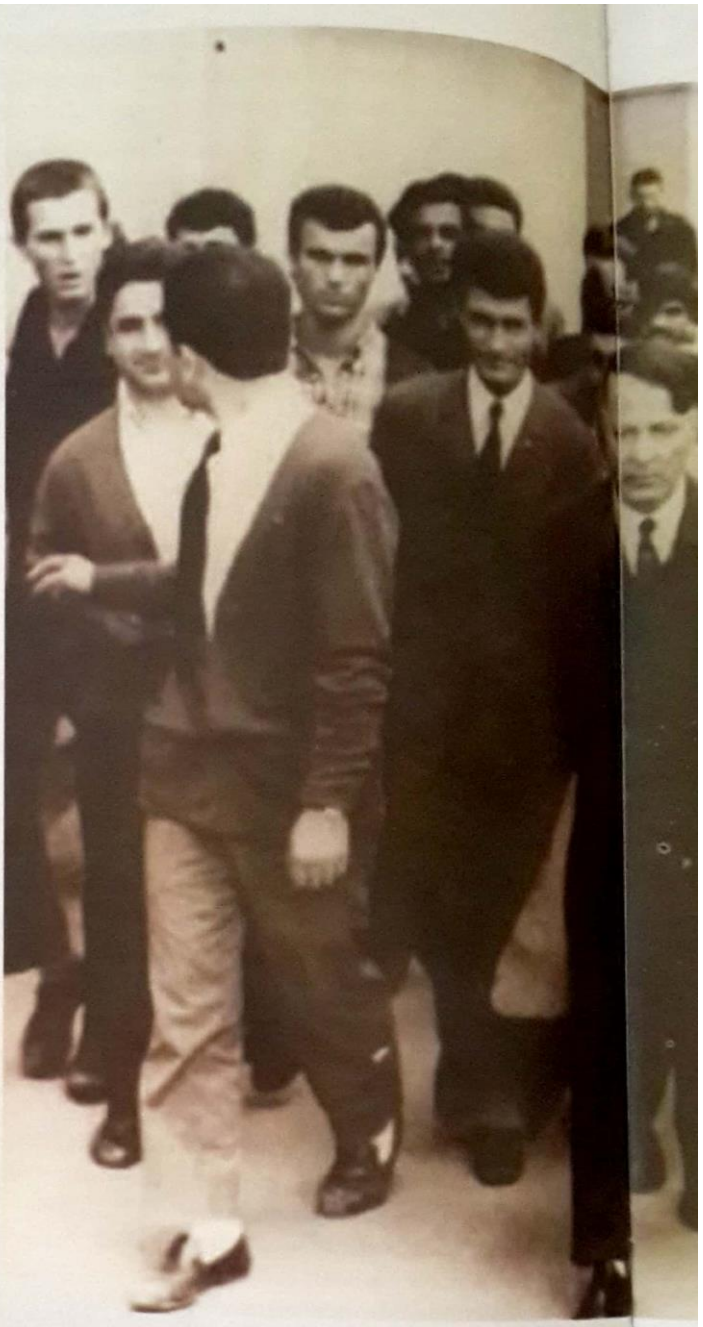
"Kopunca bir büyük savaş,
Er tez gider, korkak yavaş.
Yüreksize akçayla aş,

Erlere meydan görünür" deyip, ölüme gitti. O, eninde sonunda bu yüzden başına bir şeylerin geleceğini bildiği hâlde korkmadı. Türk milletinin doğusundan batısına, güneyinden kuzeyine içindeki gizli koru alevlendirecek, büyük hedeflere götürecek böyle kahramanlara bugün de ihtiyacı vardır. Türklüğün mukadderatı ülkelerini ve milletlerini karşılıksız seven bu Türkçülerin elindedir. Türk milletinin ebediliği onların varlığı ile eş değerdir.

Bu Kazak - Türk aydını Magcan Cumabay Anadolu'daki Millî Mücadele için endişelenirken Sovyet Rusya ile Kızıl Çin mezaliminden kurtulmak için yollara düşen ve bu sırada yüzlercesi şehit olan Kazak Türkleri Türkiye'ye müracaat ettiğinde, Türklüğün birliği ve kardeş kömeğinden başka bir şeyi aklına getirmeyen Atsız Hoca, zamanın komünist ve hainlerinin bütün engellemelerine rağmen yayınladığı dergiler ve yaptığı görüşmeler ile bir kamuoyu yaratıp, bu garip insanların Türkiye'ye alınmalarına çalışıyordu.

Nasıl ki, Türkiye benim vatanımsa, Kazakistan da yurdumdur. İlla da pasaportumda birinin vatandaşı olarak yazılmam, diğerinin ferdi olmadığım anlamına gelmez. Bu arada niye bizim devletlerimiz Avrupa Birliği vatandaşlığı gibi bir Türk Dünyası Vatandaşlığı projesini uygulamaya koymazlar, bu anlaşılabilir değil.

Her türlü sıkıyönetim ve imkânsızlığa rağmen kendisini iyi bir şekilde yetiştiren Magcan Cumabay, birkaç yabancı dili mükemmel bilen, bir şair, bir fikir

adamı, her şeyden öte bir Türk milliyetçisiydi. Türklerin Kazak, Kırgız, Özbek, Türkmen, Tatar vs. isimleri altında kabile milliyetçiliğiyle değil, birlik içinde, büyük Turan ülküsüyle selamete çıkacağına inananlardandı. Birçok şiir ve yazısında da buna vurgu yapmaktadır. Mesela:

"Turan'ga cer cüzünde cer cetken be?
Türük'ke adam zatta er cetken be?" (Turan'a yer yüzünde yer yeter mi? Türk'e insanlar içinde er yeter mi?) mısraları buna güzel bir örnektir. Bunun gibi Atsız Hoca da "Türkistan İhtilalcilerinin Türküsü'nde:

"Mazideki zaferlerden kalmadı bir iz;
Döktüğünüz kanlar oldu bir deniz...
Birgün elbet yeni baştan birleştiririz:
Türkmen, Kırgız, Uygur, Başkurt, Özbek, Kazağı" diyordu.

Hem Magcan hem de Atsız Türkçü ve Turancı olup, eski muhteşem günlere dönmemin özlemi içindeydiler. Atsız Beg de Turancılık hususunda; "Tarihî mirasları da dâhil olduğu hâlde bütün Türkleri bir devlet hâlinde birleştirmek ülküsüdür ve her ülkü gibi nesillere bakan, kan ve can vergisi isteyen, gönüllere heyecan katan bir inançtır." der. İşte Magcan Cumabay o kan borcunu hayatıyla ödemiştir. Unutmayalım ki ülküler ve hayaller gerçekleştirilmek içindir. Bu konuda bir çaba harcamadan sonucu hakkında kehanette bulunulamaz.

"Uzun Ural, kün men tün şegarası.
Bir çagı kün, bir çagı tün balası.
Argı çagı kök közdü, çın uyası.
Bergi çagı Türük'tün sar dalası (Uzun Ural, gece ile gündüzün sınırı. Bir tarafında gündüz, öbür yanda gece çocukları. Öte yanı gök gözlü cinlerin yuvası. Bu

tarafı Türklerin cennet yaylası), derken Magcan Cumabay Türk'ün malı olan hiçbir şeyden vazgeçilmeyeceğini açıkça dile getirmiş; Atsız Beg de:

"Kızıl Elma uğrunda kılıç çekince kından,
Bahtiyarlık denen şey artık geçmez yakından,
Mesut olup gülmeyi sök, çıkar hatırından,
Belki öldükten sonra bir parça güleceksin" diyerek, bu kutlu ülkünün ne kadar zahmetli olduğunu vurgulamıştır. Magcan:

"Ertede Türkistan'dı Turan desken,
Turan'da er Türük'üm tuvıp esken" (Geçmişte Türkistan'a Turan denmiştir, Turan'da er Türk'üm doğup büyümüştür) diyor.

Yukarıdaki mısralarda olduğu üzere kökleri ve tarihine bu denli bağlı Magcan ve Atsız'ın kişiliklerine baktığımızda en önde gelen özellikleri, elbette sarsılmaz birer Türk milliyetçisi olmalarıdır. Ve onlar için her şey memleket meselesidir. Bu tür insanlar muhakkak ki dürüst ve güvenilir şahsiyetlerdir. Onlar Türk milletini en yüksek seviyeye çıkarmak gayesiyle ellerindeki kalemlerle yolları aydınlatmaya, tehlikeleri göstermeye çalıştılar. Atsız ve Magcan'ın sözlüklerinde taviz kelimesi yoktur. Hele ömrünün baharında katledilen Magcan ne kadar mert bir insandır. Biz Türkiye Türklerinin ona vefa borcu vardır. Türkiye'de her yıl onlarca üniversite açılıyor. Neden bir tanesinin adı Magcan Cumabay Üniversitesi olmasın ki?

Büyük ilim ve fikir adamı Atsız için Türkiye ve Türk milletinin bekası her şeyden önemlidir. Memleketin gidişatının kötü olduğunu gördüğünde yetkilileri uyarmayı kendisine vazife bilmiş, bu yüzden de 1944 senesinde Başbakan Şükrü Saraçoğlu'na yazdığı açık mektuplar ile komünist kadrolaşma ve bunun ardından da 1960'lardan itibaren bölücü Kürt hareketinin tehlikelerine işaret etmiştir. Fakat ilginç olan şey gerçekleri söylediği için Atsız Beg bölücülükle suçlanmış, hem gençlik yıllarını hem de ömrünün sonlarını memleket sevdası için hapislerde geçirmiştir.

Vatan ve millet için hayatları kararan bu insanlar kimseden korkmadan mücadele ettiler. İşte bu yüzden Atsız Hoca:

"Kahramanlık ne yalnız bir yükseliş demektir,
Ne de yıldızlar gibi parlayıp sönmektir.
Ölmezliği düşünmek boşuna bir emektir;
Kahramanlık; saldırıp bir daha dönmemektir" diyor.

Bilindiği üzere Rusya'da, I. Bolşevik İhtilali'nden sonra Kazak Türklerinin bağımsızlığını sağlamak amacıyla bir "Alaş Hareketi" başlatılmıştı. Asil ruhlu bir Türk olan Magcan da Alaş üyelerinden birisiydi ve bir şiirinde:

"Ne körsem de Alaş üçin körgenim.
Magan atak ultım uşın ölgenim" (Ne görsem Alaş için görürüm.

Bana armağandır yüce halkım için ölürüm) demektedir.

Ancak Rus çarlığında meşruti yönetimin feshi ve arkasından çıkan I. Dünya Savaşı bu hürriyet faaliyetlerine set çektiyse de Türk-Kazak milliyetçileri özel-

likle 1916 Türkistan Ayaklanması'nda aktif rol oynadılar. Ama komünistler iktidara geldikten sonra tam bağımsızlık yanlısı bütün Türkçüler birer birer ortadan kaldırıldı. Bununla beraber, onların da aralarında anlaşmazlıklar doğdu. Turar Rıskulov ve Sultan Galiyev gibiler Sovyet-Rusya'ya hâlâ güvenirlerken, bir kısım Türkçüler de hürriyetin hiçbir ülkenin yardımı olmadan kazanılacağına inanıyorlardı. Maalesef hiçbirisi bağımsızlığı göremedi. Neticede hemen hemen üç sene süren kanlı savaşlardan sonra, Mart 1918'de

Alaş Orda hükûmeti dağıtıldı. Sovyet Rusya Kazaklar için bir hükûmet kurmuş ve Orenburg'u da başkent yapmıştı ve bu arada 1922 senesinde bir davet üzerine Taşkent'te bulunan Magcan Cumabay, burada da birtakım şiirlerini yayımlatma fırsatını yakaladı. Türkistanlı ve İdil-Urallı aydınların yazı yazdığı pek çok gazete ile dergide şiirler kaleme alan Magcan Cumabay, 1925'e kadar Sovyet-Rus hükûmetiyle mücadelesini sürdürdü. Ama bu sıralarda Moskova'da bazı edebiyatçılarla yaptığı toplantılar komünistleri ürkütmeye başlamıştı.

Hem Magcan hem de Atsız'ın tek silahı vardı, o da kalemleri. Onlar bunu çok iyi kullandılar. Bugün dahi onlardan aldıkları ilham ile Türk gençliği vatan ve millet nasıl karşılıksız sevilir öğreniyorlar. Magcan elbette ki uzaktaki kardeşleri Türkiye Türklerinin Birinci Dünya Savaşı'ndaki durumunu yakından takip ediyordu. Dünyanın bütün emperyalistleri Türklerin batıdaki son kalesinin üstüne çullanıp, boğmak istiyorlardı. Sovyet-Rus İmparatorluğu'ndan kalkıp, Türk Harbi'ne katılamamıştı, fakat en iyi yaptığı işle, yani şiirle bu mübarek davaya destek vermek amacıyla "Alıstaki Bavrıma" (Uzaktaki Kardeşime) adlı, o müthiş ve anlamlı mısraları yazdı. Zaten çoktan beridir KGB tarafından izlenen Magcan'ın bu teşebbüsü komünist canileri daha da kızdırdı. Bundan başka yine bütün Türk dünyasınca bilinen "Türkistan" şiiri de onun sarsılmaz ve tartışılmaz Türkçülüğünün bir dışa vurumuydu. Esasında bütün şiir ve yazılarında bu ana tema bariz bir şekilde karşımıza çıkar. Bu yüzden zindanlara atıldı ve 1930'da sürgüne gönderildi. Ama bu yiğit Türk milliyetçisi omuzlarındaki ağır baskıya rağmen, hiçbir vakit haklı davasından geri durmadı. Dolayısıyla o ve onun gibilerin hayatı birtakım sahte kahramanlarca örnek alınmalıdır.

Daha gencecikti. 45 yaşlarındayken, dünyanın gelmiş geçmiş en büyük canisi Stalin şeytanının emriyle 1938'de kurşuna dizildi. Onun ölüm yılıyla, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünün aynı seneye denk gelmesi, kimilerince tesadüf olarak yorumlanır. Durum hiç de öyle değildir. 1935'lerden 1945'lere kadar devam eden on yıl içinde, eli kanlı Stalin alçağı Türklere yapmadığı kötülüğü bırakmadı. Ayrıca bütün milliyetçi Türk aydınlarını da ortadan kaldırarak, tarihin en acımasız diktatörlerinin başında yer aldı.

Kazakistan benim ikinci yurdum sayılır. 1994 senesinde Hoca Ahmed Yesevi Türk-Kazak Üniversitesi öğretime başlayınca, o devrin idarecileri "Türkçülük sadece yazıp, çizmekle olmaz, haydi Türkistan'a gidiyoruz, hocalık yapacaksın." dediklerinde iki aylık kızımı Türkiye'de bırakarak Kazakistan'ın yolunu tuttum. Yesi yani Türkistan şehrinin girişinde Magcan Cumabay'ın:

"Türkistan eki dünya esigi goy,
Türkistan er Türk'ting besigi goy", mısralarıyla başlayan şiirini okuduğumda onun ne kadar yüce ruhlu bir kişi olduğunu bir kez daha anlamıştım. Ama 2011 senesinde, bir sempozyum vesilesiyle tekrar gittiğim Türkistan'ın girişinde artık bu mısraların olmadığını gördüğümde içim cız etti.

Büyük insanlar çok sık dünyaya gelmez. Onları millet ve tarih yaratır. Bugün Magcan Cumabay ve Atsız Beg de Türk tarihindeki yerlerini aldıkları gibi, yüce Türk milletinin gönlünde taht kurmuşlardır. Karşılıksız olarak sevdikleri, onun uğrunda yaşayıp-öldükleri milletleri de, onları karşılıksız bir şekilde bağrına basmıştır.